

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Punkalaitumen perusopetuksessa

Punkalaitumella kasvatuskeskusteluja ja kurinpidollisia keinoja koskevan suunnitelman keskeiset toimintalinjaukset ovat kunnan kaikissa kouluissa yhteisiä. Suunnitelmaa voidaan tarpeellisin osin koulukohtaisesti täsmentää.

Yleiset käytänteet

Miten suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpidollisista keinoista tiedotetaan eri tahoille

Koteja tiedotetaan kasvatuskeskustelukäytännöistä ja kurinpitokeinoista lukuvuoden alussa jaettavan tai julkaistavan koulutyön tiedotteen yhteydessä. Muut tahot saavat em. tiedot opetussuunnitelmasta tai koulujen www-sivujen kautta.

Miten huolehditaan henkilökunnan perehdyttämisestä ja osaamisen varmistamisesta kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisestä

Kun kasvatuksellisia tai kurinpidollisia keinoja käytetään, noudatetaan perusopetuslakia. Muita kuin lakiin perustuvia ojentamis- ja kurinpitokeinoja ei voi käyttää. Koulun johto on vastuussa henkilökunnan perehdyttämisestä ja osaamisen varmistamisesta. Uuden henkilökunnan perehdyttämisessä varmistetaan, että työntekijä tutustuu kasvatuskeskusteluja ja kurinpidollisia keinoja koskevaan suunnitelmaan.

Mitkä ovat menettelytavat suunnitelman seuraamista sekä toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten

Luokanopettaja tai luokanohjaaja seuraa luokkansa oppilaiden kurinpitomenettelyjä. Koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä seuraa seuraamusten kertymistä ja arvioi niiden vaikuttavuutta. Yksittäisen oppilaan kohdalla seurataan, onko kasvatuskeskusteluilla tai kurinpitokeinoilla vaikutusta käyttäytymiseen. Näin arvioidaan, mikä on edellä mainittujen keinojen vaikuttavuus. Kasvatuskeskusteluiden tai kurinpitokeinojen ollessa jatkuvia, on syytä miettiä muita vaikuttavampia toimenpiteitä ja apukeinoja yksilöllisessä oppilashuoltoryhmässä. Opetuksen järjestäjä seuraa kasvatuksellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttöä ja niiden kehittymistä vuosittain sekä päivittää tätä suunnitelmaa tarvittaessa.

Sovittelu vaihtoehtona ja vahingonkorvaus

Sovittelu perustuu osallisten suostumukseen ja sitä voidaan käyttää kasvatuksellisten tai kurinpidollisten seuraamusten sijasta tai ohella. Erityisesti tapauksissa, jossa asiaton käytös tai erimielisyys on henkilöiden välistä. Oppilaan aiheuttamissa vahingoissa noudatetaan vahingonkorvauslakia. Vahingoista ilmoitetaan oppilaan huoltajalle. Oppilaiden ikä ja teko huomioiden korvausmenettelyä voidaan sovittaa tai suhteuttaa.

Kasvatuskeskustelut

Millaisissa tapauksissa kasvatuskeskustelua käytetään

Oppilaita ohjataan asialliseen käyttäytymiseen. Kun opettajan antama ohjaus ja palaute sekä muut pedagogiset ratkaisut työrauhan ja järjestyksen saavuttamiseksi eivät ole riittäneet tai rike on riittävän suuri, on kasvatuskeskustelu ensisijainen keino puuttua oppilaan opetuksen häiritsemiseen, järjestyssääntöjen tai muun järjestyksen rikkomiseen, vilpilliseen menettelyyn tai muiden oppilaiden tai koulun henkilökunnan epäkunnioittavaan tai heidän ihmisarvoaan loukkaavaan kohteluun. Oppilaan moitittavaan käyttäytymiseen voidaan myös puuttua puhuttelemalla ja ohjaamalla oikeaan käytökseen, kun käytös ei edellytä kasvatuksellista tai kurinpidollista seuraamusta.

Mitkä ovat keskustelujen toteuttamisen käytänteet sekä mitkä ovat lainsäädäntöä tarkentavat ja täydentävät menettelytavat rike-, vilppi- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt:

Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Kasvatuskeskustelu pyritään toteuttamaan mahdollisimman pian rikkeen tapahduttua. Kunnan eri kouluissa voi olla ns. kake-opettajia, jotka huolehtivat kasvatuskeskusteluista. Huoltajalle varataan mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan teon, laiminlyönnin tai muun syyn kannalta tarpeelliseksi. Kasvatuskeskusteluun voi tarvittaessa osallistua oppilaan opetukseen tai oppilashuoltoon osallistuvia koulun henkilökuntaan kuuluvia henkilöitä. Huoltajaa tiedotetaan suoraan keskustelutilanteesta puhelimitse tai Wilman kautta. Kasvatuskeskustelu kirjataan oppilashallintojärjestelmään. Kasvatuskeskusteluiden kirjauksia säilytetään kulloinkin voimassa olevien kunnallisia asiakirjoja koskevien määräysten ja suositusten mukaisesti.

Kurinpidolliset keinot sekä turvaamistoimet opetuksessa

Mitkä ovat lainsäädäntöä tarkentavat ja täydentävät menettelytavat rike-, vilppi- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt

Kurinpidolliseen keinoon johtanut teko yksilöidään, oppilaan näkemys asiasta kuullaan sekä tarvittaessa hankitaan muuta selvitystä. Muuta tarvittavaa selvitystä voidaan hankkia muilta oppilailta, koulun henkilökunnalta tai muista asiaa selventävistä lähteistä. Jälki-istunnon määrää oppilaan opettaja sen jälkeen, kun teko on yksilöity, oppilasta on kuultu ja muu tarvittava selvitys on saatu. Jälki-istunnon osalta kirjataan teko, oppilaan kuuleminen, määrätyn jälki-istunnon pituus sekä muut tarvittavat tiedot jälki-istunnosta sekä sen suorittamisesta.

Opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa haltuun esine tai aine, jota oppilaalla ei ole oikeutta pitää hallussaan koulussa tai koulun muussa toiminnassa, taikka jolla häiritään oppimista tai opetusta. Jos on ilmeistä, että oppilaalla on hallussaan turvallisuutta vaarantava esine tai aine, eikä oppilas luovuta esinettä tai ainetta tai luotettavasti osoita, ettei oppilaalla ole sitä hallussa, on opettajalla ja rehtorilla oikeus tarkastaa oppilaan tavarat esineen tai aineen haltuun ottamiseksi. Esineitä tai aineita haltuun otettaessa oppilasta tulee ensisijaisesti pyytää luovuttamaan esine tai aine. Esineiden tai aineiden haltuunotto ja tavaroiden tarkastaminen tulee suorittaa mahdollisimman turvallisesti ja hienotunteisesti sekä niin, että oppilaan koskemattomuuteen ja yksityisyyteen ei puututa enempää kuin on välttämätöntä.

ESINE TAI AINE	HALTUUNOTTO	VÄLTTÄMÄTTÖMÄT VOIMAKEINOT HALTUUNOTOSSA	TAVAROIDEN TARKASTAMINEN
omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava esine tai aine	mahdollista, luovutetaan esineestä tai aineesta riippuen huoltajalle tai poliisille	mahdollista, jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen	mahdollista, jos hallussa pito on ilmeistä ja oppilas ei luovuta tai luotettavasti osoita, että hänellä ei ole esinettä tai ainetta hallussa
opetusta tai oppimista häiritsevä esine tai aine	mahdollista, luovutetaan oppilaalle oppitunnin tai viimeistään työpäivän jälkeen, jos häirinnän jatkuminen on todennäköistä	mahdollista, jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen	mahdollista vain, jos esine tai aine on myös omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava (kts. yltä)
erityisesti omaisuuden vahingoittamiseen soveltuva esine tai aine, jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä	mahdollista, luovutetaan esineestä tai aineesta riippuen huoltajalle tai poliisille	ei mahdollista, ellei esinettä tai ainetta käytetä opetuksen tai oppimisen häirintään	mahdollista vain, jos esine tai aine on myös omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava (kts. yltä)
muussa laissa, kuten tupakka-, alkoholi- tai järjestyslaissa, kielletty esine tai aine	mahdollista, luovutetaan esineestä tai aineesta riippuen huoltajalle tai poliisille	ei mahdollista, ellei esinettä tai ainetta käytetä opetuksen tai oppimisen häirintään	mahdollista vain, jos esine tai aine on myös omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava(kts.yltä)

Huoltajaa tiedotetaan kurinpidollisista keinoista sekä muista kurinpito- ja turvaamistoimenpiteistä ensisijaisesti oppilashallintojärjestelmän kautta tai tilanteesta riippuen puhelimitse. Jälki-istunto, oppilaan määrääminen poistumaan, oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen, esineen tai aineen haltuunotto sekä oppilaan tavaroiden tarkastaminen kirjataan oppilashallintojärjestelmään. Kurinpidollisiin keinoihin liittyviä kirjauksia säilytetään kulloinkin voimassa olevien kunnallisia asiakirjoja koskevien määräysten ja suositusten mukaisesti.

Kasvatuskeskusteluja ja kurinpidollisia keinoja koskeva suunnitelma

Miten hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen varmistetaan kurinpidollisia keinoja käytettäessä:

Kasvatuksellisen tai kurinpidollisen seuraamuksen harkinnan yhteydessä tulee aina ottaa huomioon sekä teon laatu että oppilaan ikäkausi ja kehitys. Käytettyjen menetelmien ja seuraamusten on oltava oikeassa suhteessa tekoon tai laiminlyöntiin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlaisia seuraamuksia, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä.

Mitkä ovat lainsäädäntöä tarkentavat ja täydentävät menettelytavat rike-, vilppi- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt

TAPAHTUNUT RIKE	SEURAAMUS	HUOMIOITAVAA
Oppilas häiritsee opetusta tai oppimista esineellä tai aineella.	Esineen tai aineen haltuunotto	Haltuunoton suorittaa opettaja tai rehtori. Esine tai aine luovutetaan oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen, ellei ole todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu. Häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä. Tilanteen mukaan kasvatuksellinen seuraamus.
Oppilaalla on omaa tai muiden turvallisuutta vaarantava esine tai aine	Esineen tai aineen haltuunotto sekä tarvittaessa oppilaan tavaroiden tarkastaminen	Haltuunoton suorittaa opettaja tai rehtori. Oppilaan tavarat voidaan tarkastaa, jos oppilas ei luovuta esinettä tai ainetta tai ei osoita, ettei hänellä ole sitä hallussa. Esine tai aine luovutetaan oppilaan huoltajalle. Jos huoltajalla ei ole oikeutta pitää esinettä tai ainetta hallussa, luovutetaan se poliisille. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Jos esinettä ei noudeta kolmessa kuukaudessa, voidaan se todisteellisesti hävittää
Oppilas häiritsee opetusta.	Poistaminen luokahuoneesta tai muusta koulun toiminnasta	Poistumismääräyksen antaa opettaja tai rehtori. Oppilaan valvonta on järjestettävä ja poistamisesta ilmoitetaan huoltajalle saman päivän aikana. Tilanteen mukaan kasvatuksellinen seuraamus

Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti.	Yhteensä enintään kaksi tuntia kestävä kasvatuskeskustelu	Kasvatuskeskustelun määrää opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelun pitää rikkeen havainnut opettaja, luokanopettaja, luokanohjaaja, rehtori tai tehtävään erikseen määrätyt opettajat
Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti kasvatuskeskustelusta huolimatta taikka rikkomus on toistuva tai vakava.	Enintään kahden tunnin jälki-istunto	Jälki-istunnon määrää oppilaan opettaja. Ennen jälki-istunnon määräämistä yksilöidään jälki-istuntoon johtanut teko tai laiminlyönti sekä kuullaan oppilasta. Jälki-istuntojen käytännön järjestelyistä sovitaan koulukohtaisesti.
Oppilas häiritsee toimintaa kohtuuttomasti taikka aiheuttaa vaaraa muiden turvallisuudelle väkivaltaisella tai uhkaavalla käytöksellä.	Opetukseen osallistumisen epääminen	Osallistumisen epää rehtori ja asiasta ilmoitetaan kotiin. Oppilaan valvonta järjestettävä.
Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti vakavasti tai toistuvasti.	Kirjallinen varoitus	Kirjallisen varoituksen antaa rehtori. Ennen kirjallista varoitusta yksilöidään varoitukseen johtanut teko tai laiminlyönti sekä kuullaan oppilasta. Myös huoltajille varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Kirjallisesta varoituksesta annetaan päätös.
Oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti vakavasti tai kirjallisesta varoituksesta huolimatta.	Määräaikainen erottaminen enintään kolmeksi kuukaudeksi	Punkalaitumen kunnan opetuksesta vastaava lautakunta päättää. Voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei ole lainvoimainen, jos oppilas on käyttäytynyt niin uhkaavasti tai väkivaltaisesti, että toisen oppilaan tai koulussa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu. Ennen määräaikaista erottamista oppilasta kuullaan ja yksilöidään erottamiseen johtanut teko tai laiminlyönti. Myös oppilaan huoltajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi.